
PROGRAMMABEGROTING 2023

BEGROTING 2023 EN DE MEERJARENRAMING 2024-2027

Wij zijn AQUON

AQUON is de ideale partner voor watergerelateerd onderzoek en advies.

We zijn een innovatieve fullservice partner voor negen waterschappen en hoogheemraadschappen in Midden- en Zuid-Nederland. Ook gemeenten, overheid en bedrijven schakelen ons steeds vaker in voor professioneel wateronderzoek, deskundige voorlichting en betrouwbaar advies. Ons onderzoek geeft inzicht in de waterkwaliteit en vormt daarmee de basis voor gezond en duurzaam waterbeheer.

Kernwaarden

Water is belangrijk voor iedereen. Voor leven, gezondheid en recreatie.

Wij dragen hieraan bij vanuit onze kernwaarden: Samen, verantwoordelijk en professioneel.

MISSIE

AQUON realiseert gedegen inzicht in waterkwaliteit. Hiermee dragen wij als geïntegreerd ketenpartner van de waterschappen bij aan een gezond en duurzaam watersysteem.

Samen werken we aan een gezond leefgebied voor flora en fauna, veilig zwemwater en schoon oppervlaktewater voor mens en dier.

Want goed water is goed leven.

VISIE

AQUON is net als water altijd in beweging. Een heldere organisatie, met kennis en innovatie als drijvende kracht. Als expert op het gebied van wateronderzoek leveren wij kwalitatief uitstekende data en verstrekken we informatie die noodzakelijk is voor degelijk waterbeheer door de waterschappen. Nu en in de toekomst.

Om expert te blijven op het gebied van wateronderzoek, geven we prioriteit aan kennisbehoud, samenwerking en innovatie.

Hiervoor zoeken we verbinding met de waterschappen en andere deskundige partijen.

Werken bij AQUON betekent flexibiliteit, deskundigheid en verantwoordelijkheid.

AQUON biedt haar medewerkers een inspirerende omgeving met ruimte om professioneel te werken en hun talent optimaal te ontwikkelen.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	4
1.1	Tijdspad en activiteiten	4
1.2	Leeswijzer begroting 2023	4
2	AQUON & haar waterschappen	5
	Missie & visie AQUON	5
	Algemene ontwikkelingen in de omgeving	5
	Algemene ontwikkelingen AQUON-organisatie	6
3	Ontwikkelingen in het jaar 2023	8
3.1	Focus op heden en toekomst	8
3.2	Centralisatie	8
3.3	Financiële ontwikkelingen	10
4	Begroting in één oogopslag	11
4.1	Inkomsten en uitgaven in 2023	11
4.1	Financiële informatie 2023-2027 op hoofdlijnen	11
5	Meetvraag productie 2023-2027	13
5.1	Meetvraag 2023	13
5.2	Meetvraag 2023-2027	14
5.3	Effect van de productieverwachtingen	15
6	Programma laboratorium	16
6.1	Begroting voor programma 1: laboratorium	16
6.2	Toelichting op de begroting laboratorium activiteiten	17
7	Programma eigenaren GR aquon	19
7.1	Begroting voor programma 2: eigenaren GR aquon	19
7.2	Toelichting op de begroting eigenaren GR aquon	20
8	Kostentoerekening en bijdrageregeling	22
8.1	Jaarlijkse exploitatiekosten laboratorium (programma 1)	22
8.2	Kosten eigenaren (programma 2)	22
9	Wettelijke paragrafen	23
10	Risicomanagement	27
	Risico's - Bestuurlijke aspecten	27
	Risico's - Locatie aspecten	28
	Risico's - Organisatorische aspecten	29
	Risico's - Personele aspecten	30
	Bijlagen:	31
	Bijdrageregeling en kostenverdeling	32
	Bijdrage per waterschap in de jaren 2023-2027	33

Coverfoto: Libelle

De libelle staat voor transformatie en de gave om je aan omstandigheden te kunnen aanpassen.

1 INLEIDING

Deze programmabegroting 2023 geeft planvorming en een financiële uitwerking van de programma's van AQUON. De kaders voor het programmajaar 2023 zijn vastgelegd in de Kaderbrief 2023, die in de algemene bestuursvergadering van 29 november 2021 werd besproken en vastgesteld.

1.1 TIJDSPAD EN ACTIVITEITEN

De begrotingsbehandeling 2023 loopt volgens een bekend tijdsplan. De planning is conform de bestuurlijke kalender en ziet er als volgt uit:

BESTUURLIJKE PLANNING	
Behandeling concept programmabegroting 2023 in adviesorgaan platform opdrachtgevers, platform eigenaren en het Dagelijks bestuur	maart 2022
Zienswijzeperiode waterschappen	april-juni 2022
Ontwerpbegroting en reactienota in adviesorgaan platform eigenaren en het Dagelijks Bestuur	juni 2022
Vaststellen door het Algemeen Bestuur	juli 2022

1.2 LEESWIJZER BEGROTING 2023

Gelijk aan het begrotingsjaar 2022 heeft AQUON haar begroting voor 2023 in twee programma's ondergebracht. Het eerste programmaonderdeel, 'Laboratorium AQUON', omvat de AQUON-hoofdprocessen. Hierin zijn de reguliere laboratoriumactiviteiten opgenomen. De kostenstructuur is een afgeleide van de werkprocessen van AQUON. In het tweede programmaonderdeel, 'Eigenaar GR AQUON', is opgenomen op welke wijze de financiering verloopt van de ombouw en herinrichting van AQUON en daarmee de gevolgen van de strategische keuzes van de eigenaren. Op deze manier geeft AQUON een splitsing weer tussen operationele kosten en transitiekosten. Operationele kosten zijn gekoppeld aan de AQUON-productieorganisatie in al haar operationele facetten. Het eigenaarsdeel heeft overigens een tijdelijk karakter, zodra de centralisatie van AQUON is afgewikkeld, zal dit programma niet meer nodig zijn.

In de hoofdstukken 2 en 3 wordt een toelichting gegeven op de verwachte ontwikkelingen in de omgeving en bij AQUON. In hoofdstuk 4 wordt een samenvatting van de begroting in één oogopslag gegeven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 de ontwikkeling van de meetvraag van de afgelopen jaren en de meerjarenverwachting beschreven. In de hoofdstukken 6 en 7 worden de programma's in detail uiteengezet en toegelicht. De kostentoerekening en bijdrageregeling aan de waterschappen wordt in hoofdstuk 8 weergegeven. De verplichte paragrafen zijn opgenomen in hoofdstuk 9. Tenslotte volgt in hoofdstuk 10 een uiteenzetting van de onderkende risico's en bijbehorende beheersingsmaatregelen. Als bijlage is opgenomen de berekening van de bijdrageregeling per waterschap voor de jaren 2023 tot en met 2027.

2 AQUON & HAAR WATERSCHAPPEN

AQUON heeft op 7 november 2019 de strategienota 2020-2030 opgesteld. Deze strategie is opgenomen in het rapport 'Strategie 2020-2030 & businesscase Centralisatie AQUON, versie 1.1'. Uitgangspunten in deze strategie zijn de missie en visie van AQUON enerzijds en relevante omgevingsontwikkelingen anderzijds. Naast inspelen op deze ontwikkelingen ligt de focus voor AQUON op het borgen van de behaalde resultaten uit het verleden en het verhogen van de klantgerichtheid. Op basis van de strategie 2020-2030 kan AQUON invulling geven aan het takenpakket zoals verwoord is in de GR AQUON 2018.

MISSIE & VISIE AQUON

AQUON realiseert inzicht in waterkwaliteit. Hiermee draagt AQUON, als geïntegreerd ketenpartner van de waterschappen, bij aan een gezond en duurzaam watersysteem. Samen werken we aan een gezond leefgebied voor flora en fauna, veilig zwemwater en schoon oppervlaktewater voor mens en dier. Want goed water is goed leven. AQUON is net als water altijd in beweging. Een heldere organisatie, met kennis en innovatie als drijvende kracht. Als expert op het gebied van wateronderzoek levert AQUON kwalitatief uitstekende data en verstrekt zij de informatie die noodzakelijk is voor duurzaam waterbeheer door de waterschappen. Nu en in de toekomst. Om expert te blijven op het gebied van wateronderzoek, geeft AQUON prioriteit aan kennisontwikkeling, kennis- behoud, samenwerking en innovatie. Hiervoor investeert AQUON in de ontwikkeling van haar medewerkers en processen, en zoekt AQUON actief de verbinding met de waterschappen en andere deskundige partijen.

Werken bij AQUON betekent flexibiliteit, deskundigheid en verantwoordelijkheid. AQUON biedt haar medewerkers een inspirerende omgeving met ruimte om professioneel te werken en hun talent optimaal te ontwikkelen.

ALGEMENE ONTWIKKELINGEN IN DE OMGEVING

De omgevingsontwikkelingen zijn een belangrijk uitgangspunt voor de tienjaar-strategie van AQUON. De toenemende aandacht (maatschappelijk, politiek en vanuit de media) voor natuur, milieu en biodiversiteit maakt dat er meer inzicht in de waterkwaliteit wordt gevraagd en dat hogere eisen aan de kwaliteit van analysesresultaten worden gesteld. De ontwikkelingen waarvan AQUON verwacht dat zij de grootste invloed hebben op de meetvraag, blijven de toename van en onderzoek naar milieuvreemde stoffen, klimaatverandering, de wetgeving (en normering) en de innovaties.

De snelle groeiende behoefte aan informatie uit het riool- en zuiveringswater in verband met volksgezondheid leiden tot (nationale) samenwerkingsmogelijkheden en bieden kansen in het kader van afvalwatersurveillance. De positie van de zuiveringen in de afvalwaterketen is een onmisbare schakel bij dergelijke vraagstukken. Daarnaast zijn er ontwikkelingen (politieke debat en media-aandacht) die meer kwalitatief zijn te beschouwen of pas invloed hebben als ze optreden (milieu-incidenten en calamiteiten).

AQUON begrijpt welke rol de waterschappen spelen in het publieke debat over duurzaamheid, natuur en milieu en welke rol AQUON heeft in het adviseren en van informatie voorzien van de waterschappen.

In een wereld waarin steeds meer aandacht is voor natuur en milieu en milieu-incidenten steeds prominenter worden uitgemeten, is het van belang dat onderzoeksresultaten door AQUON volledig, betrouwbaar en tijdig worden opgeleverd.

AQUON opereert als kennis- en netwerkorganisatie om inzicht te geven in de waterkwaliteit. De kennis en capaciteit op het gebied van de waterkwaliteit zit bij een diversiteit aan organisaties, zoals (rijks) instituten, universiteiten, waterschappen, collega waterschapslaboratoria en (commerciële) marktpartijen. Kennisontwikkeling en research & development vindt op vele plaatsen en in diverse samenwerkingsverbanden plaats.

De ontwikkelingen in de metingstechnologie, laboratoria-instrumenten en in het vergaren en beheren van data gaan snel. De borging en ontsluiting van data wordt steeds belangrijker om tot een integraal inzicht van waterkwaliteit te komen. Het proces van digitale transformatie (data, databeheer en datamanagement) speelt hierbij een erg belangrijke rol. Veel van deze ontwikkelingen komen veelal in samenwerkingsverbanden van publieke en private partijen tot stand, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van subsidie- en andere financieringsmogelijkheden.

AQUON onderkent relatief grote en invloedrijke ontwikkelingen in haar omgeving, waarop zij met haar strategie inspeelt. Op lange termijn (2030 en volgende jaren) is minder zeker hoe de werkelijkheid eruit zal zien, zoals ook beschreven in het scenario-onderzoek van de waterschappen, opgesteld door adviesbureau IPR-Normag (rapport d.d. 5 februari 2020). AQUON zal continu haar organisatie wendbaar en flexibel blijven aanpassen en beheersen. Het AQUON-bestuur en de governance-structuur worden hier ook in 2023 en verdere jaren actief bij betrokken.

ALGEMENE ONTWIKKELINGEN AQUON ORGANISATIE

Om onderzoeksresultaten volledig, betrouwbaar en tijdig te kunnen leveren is AQUON geaccrediteerd, wat betekent dat de resultaten voldoen aan alle wettelijke eisen en kwaliteit en gegarandeerd betrouwbaar zijn. Daarnaast heeft AQUON als enige waterlaboratorium een calamiteitendienst (metingen zijn 24/7 mogelijk, dus ook in het weekend en buiten reguliere (kantoor)uren).

Ontwikkeling kennis

Als kennisorganisatie verzekert AQUON zich dat voor elk proces de kennis in huis aanwezig is om als professioneel ketenpartner én als opdrachtgever te kunnen functioneren. Wij zetten actief in op de ontwikkeling van onze organisatie en medewerkers. Om up-to-date te blijven zoeken wij de samenwerking met onze waterschappen en andere partijen zoals externe kennisinstituten en/of marktpartijen. Ook participeren we in nationale subsidie- en innovatieprojecten om zo bij te dragen aan de (eigen) kennisontwikkeling en kennisbehoud.

Capaciteit

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden maakt AQUON weloverwogen keuzes wat betreft het al dan niet zelf doen of uitbesteden van haar werk. Als grootste waterschapslaboratorium van Nederland is AQUON een factor van betekenis binnen de markt. Op basis van de vastgestelde 'make, buy, ally strategie' (2019) maken wij keuzes om een deel van het werk zelf te doen, zowel op basis van bedrijfseconomische afwegingen als op basis van kennisbehoud en -ontwikkeling. Door eigen kennis en vaktechnisch inzicht kan in geval van uitbesteding worden beoordeeld of de geleverde producten en diensten voldoen aan de gewenste kwaliteit.

Innovatie

AQUON omarmt de kansen die innovatie biedt. Inzicht in en beheersing van de waterkwaliteit vergen, vooral in het licht van de toenemende hoeveelheid milieuvreemde stoffen, steeds meer en betere gegevens. AQUON heeft in afstemming met de waterschappen een focus aangebracht op de verwachten innovaties. In de strategie 2020-2030 zijn drie prioriteiten in de innovatieve ontwikkelingen onderscheiden, te weten sensortechnologie, DNA-gerelateerde technieken en big data. Op het gebied van sensortechnologie is het dienstenpakket van AQUON reeds uitgebreid in 2020, terwijl eDNA/qPCR onderzoek sinds begin 2022 behoort tot de standaard dienstverlening van AQUON. De digitale transformatie (data, databeheer en datamanagement) krijgt in samenspraak met de waterschappen meer en meer vorm, waarbij de (digitale) ketenprocessen steeds meer en beter op elkaar worden afgestemd.

Daarnaast wordt ingezet op andere innovatieve ontwikkelingen op het gebied van bio-assays, micro-verontreinigingen (waaronder ook microplastics) en meer effectgericht onderzoek, in goede afstemming met de waterschappen. Het verder implementeren van deze innovatieve ontwikkelingen in de werkprocessen vraagt aandacht en tijd, mede ook omdat de ontwikkelingen zich verder zullen verdiepen en verbreden. Ter ondersteuning van het innovatieprogramma wordt jaarlijks 400.000 euro gealloceerd in de begroting.

Aanloop naar centralisatie

In de aanloop naar de centralisatie vinden bij AQUON vele ontwikkelingen plaats. Naast ontwikkelingen in onze dienstverlening en de daarbij behorende performance, wordt ook veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van onze medewerkers, aan samenwerking (intern en met de waterschappen) en aan de interne cultuur.

3 ONTWIKKELINGEN IN HET JAAR 2023

3.1 FOCUS OP HEDEN EN TOEKOMST

AQUON levert een essentiële bijdrage door inzicht te verschaffen in de waterkwaliteit. De noodzaak voor verdergaande ketensamenwerking van de waterschappen en AQUON vormde de basis voor AQUON 2.0. Dit heeft geresulteerd in een aantal ambities die de waterschappen hebben vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling 2018 en het formuleren van een heldere missie en visie van AQUON. Vanaf 2016 zijn in de uitwerking daarvan goede stappen gezet waarbij de centralisatie het sluitstuk is. De ervaringen uit recente jaren en de externe ontwikkelingen leiden vervolgens tot een aangescherpte focus:

- **Medewerkers:** medewerkers zijn de kracht van AQUON. Het streven is om te komen tot de sterkste formatie van medewerkers door hen de kans te geven hun talenten te ontwikkelen. De ontwikkeling van medewerkers betekent ontegenzeggelijk ook de ontwikkeling van AQUON als organisatie. Daarbij speelt ook de ontwikkeling van de interne cultuur en aanstaande centralisatie een belangrijke rol. De bevologenheid en wens van medewerkers om bij AQUON te werken verdient bevestiging en waardering.
- **Performance:** het handhaven van het huidige hoge kwaliteitsniveau van de monitoring van waterkwaliteit, het voortzetten van de ontwikkelingen op de bestaande dienstverlening en het verstevigen van de unieke positie van AQUON als inwoner van data. Sensormonitoring en het gebruik van DNA technologie (eDNA/qPCR) maken inmiddels onderdeel uit van die dienstverlening.
- **Innovatie:** optimalisatie van alle processen en investeren in nieuwe technologie en kennis. Het verbreden, verdiepen en verbeteren van de AQUON inwinning- en laboratoriumprocessen, zodat de beschikbare data optimaal kan worden opgeslagen en uitgewisseld. Eenmalige opslag van data voor meervoudig gebruik is daarbij het uitgangspunt. De digitale transformatie zal de leidraad zijn voor de komende jaren om daar invulling aan te geven. AQUON zal hierbij nauw aansluiten bij de ontwikkelingen en de concrete wensen van haar partners, zodat hiermee in de keten optimaal voordeel kan worden behaald. Ook nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bioassays, microverontreinigingen (waaronder ook microplastics) en meer effectgericht en diagnostisch onderzoek spelen daarbij een rol.
- **Samenwerking:** Optimalisatie van de interne samenwerking leidt tot een efficiëntere workflow en een hogere medewerker tevredenheid. Als (keten)partner willen wij ook de samenwerking en verbinding met onze waterschappen verder verdiepen.

3.2 CENTRALISATIE

In 2020 heeft het Algemeen Bestuur van AQUON besloten om de activiteiten van AQUON te centraliseren op een nieuwe locatie, waarna in maart 2021 is besloten dat de realisatie van de nieuwbouw in Houten zal plaatsvinden. Hiertoe is de grondreserveringsovereenkomst gesloten met de gemeente Houten, en heeft het Algemeen Bestuur het bijbehorende investeringskrediet beschikbaar gesteld. Om tot nadere planuitwerking te komen heeft het bestuur in juli 2021 een voorbereidingskrediet vrijgegeven van 4 miljoen euro.

AQUON levert met deze programmabegroting een plan voor het jaar 2023. We constateren al enkele jaren een aanhoudende groei in meetvraag. De grotere meetvraag betreft voornamelijk (uitbreiding van) nieuwe producten en diensten, waarbij derhalve geen voordelen als gevolg van schaalgrootte optreden. Daarnaast zorgt de groeiende meetvraag ervoor dat AQUON tegen de beperking van haar beschikbare capaciteit (in mensen, middelen en ruimte) loopt. In de businesscase (2019) is gerekend met een stabiele meetvraag van 13 miljoen punten per jaar. Inmiddels overstijgt de meetvraag (exclusief COVID) een omvang van 16,5 miljoen punten. Op 29 november 2021 heeft het bestuur unaniem besloten de meerjaren meetvraag vanaf 2025 op 17,2 miljoen verkooppunten vast te stellen. Dit vertaalt zich naar maximaal gebruik van het voor bebouwing beschikbare oppervlak op de locatie in Houten ten behoeve van een eenlaags-laboratorium. In de realisatie is te zien dat hierdoor het volume aan uitbesteding procentueel een groter deel is gaan uitmaken van onze totale activiteiten. Het gevolg van de groei is dan ook dat in het bijzonder de uitbestedingen tot aan het moment van centralisatie in 2024 een substantiële post zullen zijn. Vanaf 2025 zullen de voorziene besparingen ten opzichte van het 0-scenario, zoals geschetst in de businesscase (het scenario wanneer AQUON op de huidige locaties gevestigd blijft, en de locatie Leiden gaat renoveren), zichtbaar worden in de exploitatie.

Ten tijde van het opstellen van deze begroting nadert de definitieve ontwerpfase het eind. AQUON verwacht medio 2022 een aanbestedingsvoorstel en bouwkostenraming voor realisatie van het pand gereed te hebben. Ook zullen de verschillende duurzaamheidsscenario's en -niveaus voorliggen, zodat de kosten voor een hoger duurzaamheidsniveau dan wettelijk verplicht inzichtelijk worden. Hierna zal aan het Algemeen Bestuur gevraagd worden het krediet voor de realisatie beschikbaar te stellen.

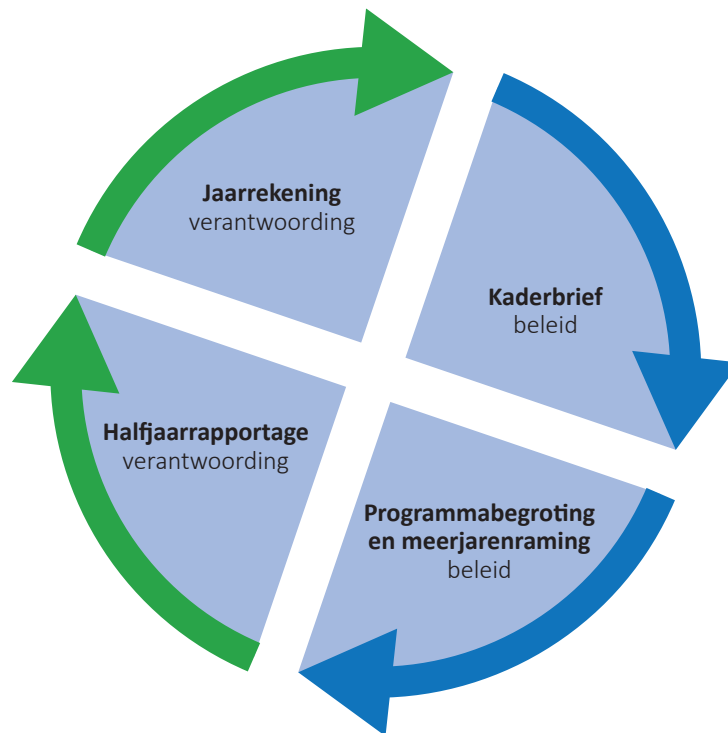
Daarnaast zal in Q2 2022 een start gemaakt worden met de voorbereiding van de Europese aanbesteding van het uit te voeren werk en de omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is geworden, vindt de grondtransactie plaats, dit is voorzien voor Q3 2022. Na gunning van het werk kan naar verwachting begin 2023 gestart worden met de bouwvoorbereiding, gevolgd door de realisatie van de bouw. De voorziene oplevering van de nieuwbouw zal eind 2024 plaatsvinden.

De eenmalige kosten voor realisatie van de bouw zijn geraamd op 3,9 miljoen euro. Deze kosten worden zoveel als mogelijk geëgaliseerd over de periode 2021-2025.

De frictiekosten voor (o.a. herplaatsing van) personeel zijn in de businesscase begroot op 3,3 miljoen euro. Door middel van strategische personeelsplanning zal AQUON de komende jaren proberen haar personele bezetting op de gewenste wijze te ontwikkelen, waardoor enerzijds wordt gewerkt aan een sterke organisatie en anderzijds voor afvloeiingskosten minder budget nodig zal zijn. De financiële uitgangspunten, en ook het exploitatie effect, zijn opgenomen in de voorliggende programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027.

3.3 PLANNING & CONTROL CYCLUS

In de P&C cyclus wordt inhoud gegeven aan het proces van richting geven en op koers houden van de organisatie. Door middel van deze documenten geven we als bestuur vorm aan de programma's en bewaken we de voortgang. De planning & control cyclus ziet er als volgt uit:

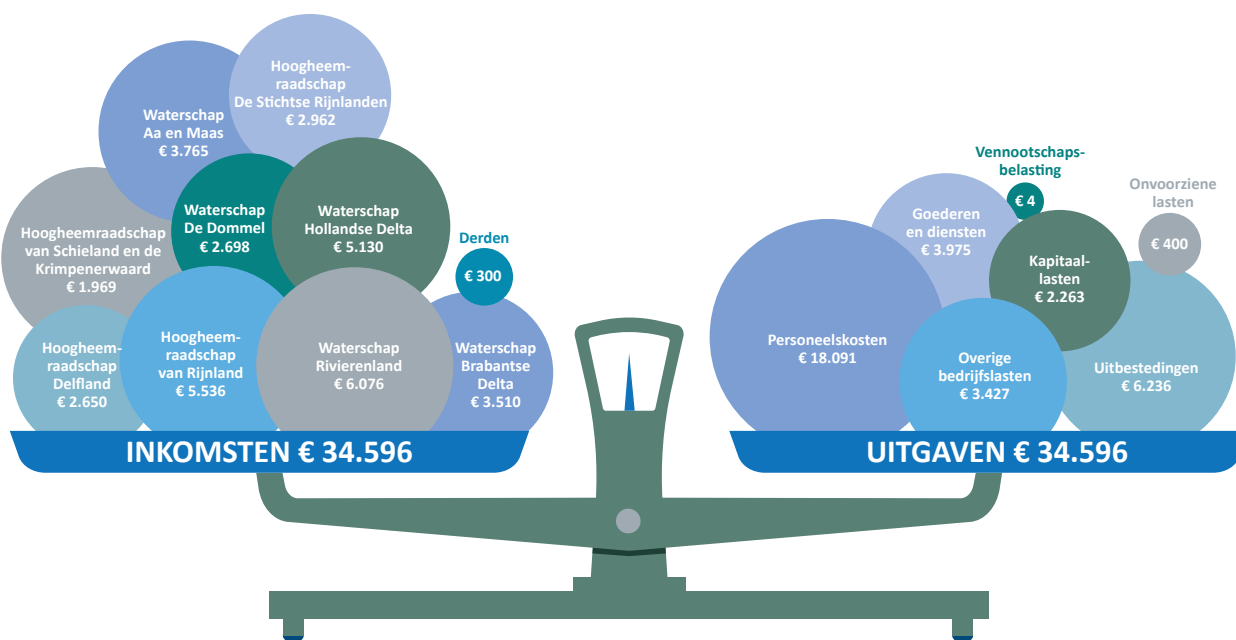
Conform de presentatie van de jaarcijfers in de afgegeven jaarrekeningen kent AQUON een adequate beheersing van haar financiële middelen en geven de cijfers een getrouw beeld van de werkelijkheid. In deze programmabegroting wordt een verwachting weergegeven over de ontwikkeling in het jaar 2023. Aangezien AQUON zich volop ontwikkelt, is het mogelijk dat gedurende het jaar 2023 AQUON zich door nieuwe inzichten en/of omgevingsfactoren dient aan te passen. Mocht er aanleiding zijn op basis van een veranderde omgeving de programmabegroting aan te passen dan zal AQUON dit door middel van een begrotingswijziging kenbaar maken bij het Algemeen Bestuur.

Op basis van de planning- en control cyclus stuurt AQUON met name op enkele prestatie-indicatoren, productieoutput en acceptabele kosten. Dit vraagt een goede beoordeling van de resultaten om zo aan te kunnen geven waar bijsturingmogelijkheden aanwezig zijn. Dit geeft het management een stuur, een houvast om haar dienstverlening te kunnen uitvoeren. Het LIMS, de urenverantwoording en het financiële systeem leveren rapportages, maandelijks worden de cijfers op bedrijfsvoering niveau met het management doorgesproken en periodiek worden de resultaten tussen de directie en de betreffende teammanager in het P&C-gesprek besproken.

Sturing wordt door het management mede vormgegeven door het realiseren van de productievraag van de deelnemende waterschappen op basis van het beschikbare budget. In 2023 wordt het platform Eigenaren en het Algemeen Bestuur in het halfjaarrapport geïnformeerd over de ontwikkelingen zodat tijdige (bij)sturing mogelijk wordt.

4 BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG

4.1 INKOMSTEN EN UITGAVEN IN 2023

4.2 FINANCIËLE INFORMATIE 2023-2027 OP HOOFDLIJNEN

LABORATORIUM bedragen X €1.000	BEGROTING EN RAMINGEN TIJDREEKS 2023-2027				
	2023 begroot	2024 geraamd	2025 geraamd	2026 geraamd	2027 geraamd
Personeelskosten	18.091	18.334	18.192	16.768	17.187
Overige bedrijfslasten	3.427	3.496	3.565	3.375	3.442
Goederen en diensten	3.975	4.177	4.370	3.892	4.052
Uitbestedingen	6.436	5.288	6.456	6.571	6.702
Kapitaalslasten	2.263	2.413	4.753	4.767	4.690
Onvoorziene lasten	400	400	400	100	100
Mutatie bestemmingsreserve	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	4	4	4	4	4
Totale kosten	34.596	34.111	37.741	35.476	36.177

Bijdrage derden	300	300	500	500	500
Bijdragen waterschappen	34.296	33.811	37.241	34.976	35.677
Totale inkomsten	34.596	34.111	37.741	35.476	36.177

In de meerjarenraming is vanaf 2025 een kostenpatroon berekend wat passend is bij een reguliere meetvraag van 17,2 miljoen verkooppunten, waarbij een deel van de productie uitbesteed zal worden. Hierbij is een inschatting gemaakt van de investering en bijbehorende kosten van een nieuw pand, gebaseerd op de huidige beschikbare informatie en inzichten.

Het eigenaarsdeel heeft in het kader van de centralisatie van AQUON een tijdelijk karakter. Na 2025 zal dit niet meer nodig zijn.

EIGENAREN bedragen X €1.000	BEGROTING EN RAMINGEN TIJDREKES 2023-2025		
	2023 begroot	2024 geraamd	2025 geraamd
Personeelskosten	1.146	1.995	1.163
Overige bedrijfslasten	0	400	0
Goederen en diensten	0	0	0
Uitbestedingen	0	0	0
Kapitaalslasten	0	0	767
Onvoorziene lasten	200	1.000	100
Mutatie bestemmingsreserve	9	-1.462	-187
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totale kosten	1.355	1.933	1.843
Bijdrage derden	0	0	0
Bijdragen waterschappen	1.355	1.933	1.843
Totale inkomsten	1.355	1.933	1.843

Tabel 1: Samenvatting begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027.

5 MEETVRAAG PRODUCTIE 2023-2027

De opdrachtgevers van de waterschappen hebben hun verwachte meetvraag op hoofdlijnen tot en met 2027 opgegeven. Op basis hiervan heeft AQUON een beeld van de te verrichten werkzaamheden in de komende jaren en op welke wijze zij haar bedrijfsvoering kan inrichten.

5.1 MEETVRAAG 2023

Productie/ meetvraag	Werkelijke productie						Meetvraag	
	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Aa en Maas	794.197	1.271.294	1.349.819	1.518.416	1.659.617	1.986.993	1.871.000	1.973.990
Brabantse Delta	1.484.131	1.409.153	1.587.743	1.569.492	1.456.317	1.533.784	1.774.000	1.854.400
De Dommel	1.007.880	1.231.814	1.137.992	1.222.360	1.149.110	1.345.369	1.436.500	1.319.200
Delfland	754.853	1.045.245	1.216.616	1.019.044	1.256.499	1.301.466	1.380.358	1.440.421
Hollandse Delta	1.550.417	2.258.381	2.178.026	2.002.786	2.375.815	2.659.575	2.376.586	2.313.749
Rijnland	1.925.326	2.045.304	2.093.475	2.627.903	2.348.512	2.504.511	2.962.000	2.800.100
Rivierenland	1.894.387	1.872.099	2.488.828	2.878.224	2.849.439	2.638.354	2.283.000	2.536.000
Schieland en Kr'waard	551.809	593.166	681.065	793.786	914.139	985.975	877.100	899.000
Stichtse Rijnlanden	784.590	782.101	850.411	1.375.902	1.382.142	1.262.025	1.264.326	1.323.029
Subtotaal	10.747.590	12.508.557	13.583.975	15.007.913	15.391.590	16.218.052	16.224.870	16.459.889
indexcijfer jaar2014=100	100	116	126	140	143	151	151	153
COVID bemonsteringen					137.831	1.524.568	2.009.492	2.009.492
Totaal					15.529.421	17.742.620	18.234.362	18.469.381

* bijgestelde opgaaf meetvraag december 2021

** bijgestelde opgaaf meetvraag februari 2022

Tabel 2: De ontwikkeling in de meetvraag.

De Unie van Waterschappen (UvW) heeft afspraken gemaakt met het ministerie van VWS (en het RIVM) over een vijfjarige samenwerking op het gebied van afvalwatersurveillance. In eerste instantie gaat dat om het bemonsteren van het rioolwater voor COVID, waarbij aanvankelijk de doelstelling was om dit dagelijks te gaan uitvoeren. Het ministerie heeft echter medio 2021 besloten om tot 'slechts' vijf maal bemonsteren per week op te schalen. Vijf maal per week COVID-bemonstering resulteert in een toename van de opgegeven meetvraag met ruim 2,0 miljoen punten per jaar. In de tabellen over de meetvraag is een aparte regel toegevoegd om zo een beeld te geven van de totale omvang van AQUON's activiteiten.

De afrekening van het ministerie aan de waterschappen van de COVID-bemonstering vindt plaats in euro's per bemonstering. AQUON brengt deze bemonsteringen op dezelfde wijze in rekening bij de waterschappen in de vorm van een voorschot op de eindafrekening. Om de totale omvang van AQUON inzichtelijk te maken, zijn aan deze bemonsteringen conform de reguliere systematiek verkooppunten toegekend. Alle activiteiten ten behoeve van de COVID-bemonsteringen zijn separaat inzichtelijk. Op deze manier hebben de waterschappen inzicht in de omvang van deze inspanningen en worden ze in de administratie volledig apart gehouden.

Uit ervaring blijkt dat de productie (ook) wordt beïnvloed door onvoorziene projecten. Voor 2023 is in overleg met de opdrachtgevers in februari 2022 de originele opgegeven meetvraag per waterschap individueel opgehoogd. Dit heeft op totaalniveau geresulteerd in een ophoging van 2,9 procent ten opzichte van de opgave in december 2021.

5.2 MEETVRAAG 2023-2027

Het meerjarig perspectief op de verwachte productie van de individuele deelnemende waterschappen wordt in tabel 2 weergegeven. Op basis van uitvraag baseert AQUON haar productieniveau voor haar meerjarenbegrotingsperspectief inclusief COVID-bemonsteringen in 2023 op 18,5 miljoen verkooppunten voor deelnemende waterschappen.

De opgegeven meetvraag voor het jaren 2024 is gecorrigeerd met een post onvoorzien als herziening. Voor 2024 betreft dit een percentage van 2,9 procent, de correctie die door de waterschappen is aangegeven op de meetvraag 2023. Vanaf 2025 is gerekend met een basismetvraag van 17,2 miljoen verkooppunten. Het gat tussen de door de waterschappen opgegeven verwachte meetvraag en de basismetvraag is op een aparte regel vermeld met de omschrijving onvoorzien.

Gezien het tijdelijke karakter van de COVID-bemonsteringen zijn deze vanaf 2026 niet meer opgenomen in de meetvraag.

PRODUCTIE/ MEETVRAAG	MEETVRAAG				
	2023*	2024	2025	2026	2027
Aa en Maas	1.973.990	1.883.000	1.748.000	1.718.000	1.723.000
Brabantse Delta	1.854.400	1.774.000	1.774.000	1.774.000	1.774.000
De Dommel	1.319.200	1.367.500	1.354.000	1.330.000	1.355.000
Delfland	1.440.421	1.294.026	1.341.091	1.346.158	1.417.126
Hollandse Delta	2.313.749	2.225.359	2.369.066	2.518.926	2.492.961
Rijnland	2.800.100	2.600.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000
Rivierenland	2.536.000	2.367.000	2.403.000	2.436.000	2.436.000
Schieland en Kr'waard	899.000	824.000	824.000	824.000	824.000
Stichtse Rijnlanden	1.323.029	1.284.326	1.264.326	1.264.326	1.264.326
Subtotaal	16.459.889	15.619.211	15.677.483	15.811.410	15.886.413
indexcijfer jaar 2014=100	153	145	146	147	148
Onvoorzien**			1.522.517	1.388.590	1.313.587
Onvoorzien (herziening meetvraag) ***		452.957			
Subtotaal	16.459.889	16.072.168	17.200.000	17.200.000	17.200.000
COVID Bemonstering	2.009.492	2.009.492	2.009.492		
Totaal	18.469.381	18.081.660	19.209.492	17.200.000	17.200.000

* volgens opgave waterschappen feb 2022

** vanaf 2025 onvoorzien om tot basismetvraag van 17,2 miljoen VP te komen zoals bestuurlijk vastgesteld

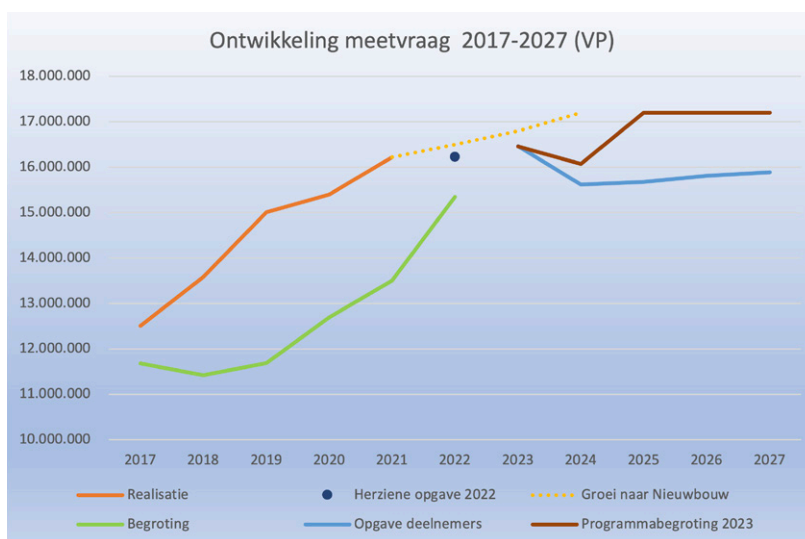
*** onvoorzien: in 2024 een percentage van 2,9 procent opgenomen op basis van correctie 2023

Tabel 3: De opgave van de verwachte meetvraag 2023-2027.

5.3 EFFECT VAN DE PRODUCTIEVERWACHTINGEN

De opdrachtgevers/waterschappen zijn zelf verantwoordelijk voor hun opgegeven meetvraag voor de komende jaren. Deze productieverwachting is een belangrijk gegeven voor de bedrijfsvoering van AQUON. AQUON heeft de productieverwachting vooraf doorgesproken met haar opdrachtgevers.

In de tabel met productiewaarden is de trend door middel van een indexcijfer weergegeven. Op basis van het indexcijfer kan geconcludeerd worden dat de productie jaarlijks stijgt. Deze stijging is in de afgelopen jaren hoger geweest dan de jaarlijkse opgave van de opdrachtgevers. Dit wordt over het algemeen veroorzaakt doordat gedurende het jaar aanvullende monitoring en projecten gewenst worden.

Figuur 1: Meetvraag ontwikkeling in de tijd.

In de meetvraag is een ingeschat aandeel onderzoeken opgenomen waartoe AQUON zelf (nog) niet is uitgerust en/of wat boven de bezettingsgraad uit zal komen. Deze onderzoeken worden door AQUON uitbesteed aan partners. AQUON constateert dat de vraag naar specialistische analyses stijgt. Specialistisch onderzoek zoals bijvoorbeeld het landelijk medicijnrestenonderzoek blijft in omvang toenemen. Ook is er een toename in de diversiteit van de te onderzoeken stoffen in de afgelopen jaren te zien. Vanaf 2021 heeft AQUON een eigen productielijn voor PFAS-analyses in gebruik. Op verzoek van de opdrachtgevers worden ook de (voor) onderzoeken ten behoeve van waterbodemonderzoek in toenemende mate in eigen huis uitgevoerd.

De opgegeven productiewaarden hebben gevolgen voor de opdrachtgevers. De opdrachtgevers ontvangen namelijk vier maal per jaar een voorschotfactuur gebaseerd op de begrote kosten en de begrote productiewaarden. Echter de werkelijke jaarkosten worden door AQUON op basis van de werkelijke productiewaarden afgerekend. Hiertoe is een bijdrageregeling opgesteld, opgenomen in de GR AQUON en in bijlage 1 is de berekening voor het jaar 2023 (en verdere jaren) nader uitgewerkt.

In de AQUON bijdrageregeling wordt rekening gehouden met het feit dat opdrachtgevers meer en/of minder productie afroepen. De opdrachtgever/waterschap die uiteindelijk meer productie vraagt dan de opgegeven meetvraag ontvangt met haar jaarlijkse afrekening een hogere kostenfactuur.

6 PROGRAMMA LABORATORIUM

6.1 BEGROTING VOOR PROGRAMMA 1: LABORATORIUM

Programma 1 LABORATORIUM	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021
Personeelslasten			
Salarissen	10.841.000	9.170.000	8.206.366
Sociale lasten	3.178.000	2.630.000	2.397.941
Overige personeelskosten	795.000	800.000	849.677
Personeel van derden	3.277.000	2.935.000	3.866.204
Personeelslasten	18.091.000	15.535.000	15.320.188
Overige bedrijfslasten			
Diensten van derden	1.580.000	2.200.000	1.192.413
Huren en rechten	86.000	66.000	56.245
Leaseauto's	1.038.000	1.175.000	922.309
Verzekeringen	52.000	48.000	56.384
Belastingen	21.000	40.000	20.248
Onderhoud door derden	650.000	970.000	744.004
Overige bedrijfslasten	3.427.000	4.499.000	2.991.603
Goederen en diensten			
Ge- en verbruiksgoederen	3.298.000	2.900.000	3.214.101
Duurzame gebruiksgoederen	302.000	354.000	391.492
Energie	375.000	268.000	334.349
Goederen en diensten	3.975.000	3.522.000	3.939.942
Uitbestedingen			
Externe analyses	6.436.000	6.700.000	6.387.684
Uitbestedingen	6.436.000	6.700.000	6.387.684
Kapitaalslasten			
Afschrijvingen	2.145.000	1.600.000	1.393.587
Rentelasten	118.000	333.000	219.050
Kapitaalslasten	2.263.000	1.933.000	1.612.637
Normale exploitatiekosten	34.192.000	32.189.000	30.252.054
Onvoorzien	400.000	400.000	76.076
Totaal lasten	34.592.000	32.589.000	30.328.130
Vrijval (bestemmings-) reserve			0
Bijdrage derden	-300.000	-300.000	-590.972
Totale kosten	34.292.000	32.289.000	29.737.158
Vennootschapsbelasting	4.000	4.000	8.954
Bijdrage waterschappen	34.296.000	32.293.000	29.746.112

Tabel 4: Begroting programma 1: Laboratorium activiteiten.

6.2 TOELICHTING OP DE BEGROTING LABORATORIUM ACTIVITEITEN

De uitgangspunten zoals vermeld in de kaderbrief 2023 die op 29 november 2021 door het Algemeen Bestuur is goedgekeurd, zijn leidend geweest bij het opstellen van de begroting. In het algemeen kan gesteld worden dat er rekening is gehouden met een inflatiecorrectie van maximaal 3,0 procent op desbetreffende kostencategorieën. Voor salaris (CAO) ontwikkeling is gerekend met 3,0 procent.

De begroting is gebaseerd op reguliere kostenbegroting passend bij de opgegeven productieaantallen door opdrachtgevers van AQUON, na overleg met de waterschappen vermeerderd met 2,9 procent op totaalniveau onvoorzien (totaal 16,5 miljoen reguliere verkooppunten). Daarnaast is een aantal van 2,0 miljoen verkooppunten opgenomen inzake de COVID-bemonsteringen. Alle kostencategorieën zijn doorgerekend op basis van de realisatie 2021 en het strategisch personeelsplan, wat ten tijde van opstellen van deze begroting in een afrondende fase zit. Hieronder volgt in toelichting voor zover de kosten substantieel afwijken van begroting 2022 en/ of realisatie 2021.

Personeelskosten

De opgenomen salariskosten zijn gebaseerd op de personeelsformatie zoals opgesteld in het strategisch personeelsplan 2022-2025 (SPP). Met dit SPP staat de AQUON-organisatie in 2025 klaar voor het voortzetten van de werkzaamheden op de centrale locatie met een basismetvraag van 17,2 miljoen verkooppunten. Ten opzichte van de totale personeelskosten 2021 is de impact van de salarisstijgingen (twee jaar, 3 procent) ruim 900.000 euro.

Door de aanhoudende groei van de meetvraag van de afgelopen jaren en de weerslag die dit op de werkdruk bij de medewerkers heeft, is in 2022 reeds ten opzichte van de begroting en 2021 in de operationele teams een aantal additionele functies opgenomen, zoals assistent - en contractmanagers, applicatie- en databasebeheerders, medewerkers bij het Servicebureau en extra planners (totaal +800.000 euro).

De afgelopen jaren is er een onafgebroken trend waarbij de realisatie van de meetvraag structureel fors hoger is dan de meetvraag die initieel in de begroting is opgegeven. Door deze onvoorspelbaarheid in de meetvraag heeft dit niet geleid tot aanpassing van de organisatie door middel van een structurele evenredige groei in fte op de afdeling bedrijfsvoering. In 2022 is met het strategisch personeelsplan uitbreiding in fte voorzien op diverse vlakken (totaal +500.000 euro). Op de specialismen financiën, HR en archieffunctie is hiervoor noodzakelijke uitbreiding van capaciteit opgenomen. In het kader van de noodzakelijke aandacht voor informatieveiligheid is extra formatie voorzien op het vlak van ICT (ICT architect, programmamanager ICT, CISO). In het kader van de digitale transformatie is voorzien in een gegevensmanager ICT en data engineers. De groei is vooralsnog deels onder extern personeel voorzien.

Personeel van derden bestaat uit flexibele inzet van productiepersoneel en inzet van specialisten noodzakelijk voor de bedrijfsvoering. Vanwege het tijdelijke karakter van de COVID-bemonsteringen is het hiervoor benodigde personeel op uitzendbasis ingehuurd en ook hier begroot. De stijging van de kosten voor de COVID-inhuur ten opzichte van 2021, waarin het aantal uitzendkrachten gedurende het jaar toenam als gevolg van het opbouwschema, bedraagt ruim 500.000 euro in 2023.

Overige bedrijfslasten

De daling van de overige bedrijfslasten worden deels veroorzaakt door het minder opschalen van de COVID-bemonsteringen. Er zal wekelijks vijf maal bemonsterd worden in plaats van het oorspronkelijke plan om dit dagelijks te gaan doen.

Onder de huren is de huur van de nieuwe satellietlocatie in Dordrecht voorzien. Deze locatie sluit goed aan bij de visie op satellietlocaties bij een centrale locatie in Houten en verving de locatie in Breda.

Onderhoud door derden daalt als gevolg van investeringen in de laboratoriumapparatuur in afgelopen jaren.

Hierdoor worden de huidige relatief hoge onderhoudskosten gereduceerd.

Goederen en diensten

In 2022 zal het energiecontract opnieuw aanbesteed gaan worden. Gezien de stijging van de energiekosten op de markt is rekening gehouden met een extra stijging. De ge- en verbruikskosten zijn ingeschat op basis van realisatie 2021 in combinatie met de verwachte productie 2023.

Uitbestedingen

Ten behoeve van externe uitgevoerde onderzoeken, veelal veroorzaakt door het feit dat het laboratorium niet is uitgerust voor alle gevraagde (specialistische) onderzoeken, wordt een bedrag begroot dat gerelateerd is aan de opgegeven meetvraag van de waterschappen. Mocht de werkelijke productie van uitbestede (specialistische) analyses hoger zijn dan begroot, dan stijgt deze begrotingspost. Indien de meetvraag van de waterschappen substantieel afwijkt van de vooraf aangegeven inschatting, zal het additionele deel ook uitbesteed worden.

Kapitaalslasten

De kapitaalslasten stijgen als gevolg van een hoger investeringsvolume in 2022. In de jaren 2020 en 2021 zijn investeringen vooruitgeschoven, en is het beschikbare investeringskrediet niet geheel benut. Eind 2021 zijn enkele grote trajecten opgestart (waaronder Europese aanbesteding robotisering inzetproces), die in 2022 zullen leiden tot investeringen. Afschrijving zal starten in het jaar opvolgend, derhalve 2023.

De daling van de rentelasten is het gevolg van een renteherziening van een van de leningen in 2021.

Onvoorziene lasten

AQUON heeft een bedrag voorzien van 400.000 euro voor mogelijke kosten welke onvoorzien kunnen passeren. Het is tevens een begrotingspost waarmee risico's, beschreven in de risicoparagraaf, kunnen worden gefinancierd. De risico's zijn hier omgezet in een begrotingspost.

7 PROGRAMMA EIGENAREN GR AQUON

7.1 BEGROTING VOOR PROGRAMMA 2: EIGENAREN GR AQUON

Programma 2 EIGENAARSDEEL	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Begroting 2022	Realisatie 2021
PERSONEELSLASTEN:					
salarissen	651.436	700.000	700.000	200.000	48.564
sociale lasten	76.512	200.000	113.000	50.000	13.488
overige personeelslasten	218.674	895.000	250.000	20.000	1.326
personeel van derden	199.230	200.000	100.000	0	770
PERSONEELSLASTEN	1.145.852	1.995.000	1.163.000	270.000	64.148
Overige bedrijfslasten					
diensten van derden	0	400.000	0	0	0
huren en rechten	0	0	0	0	0
leaseauto's	0	0	0	0	0
verzekeringen	0	0	0	0	0
belastingen	0	0	0	0	0
onderhoud door derden	0	0	0	0	0
OVERIGE BEDRIJFSLASTEN	0	400.000	0	0	0
Goederen en diensten					
ge- en verbruiksgoederen	0	0	0	0	0
duurzame gebruiksgoederen	0	0	0	0	0
energie	0	0	0	0	0
GOEDEREN EN DIENSTEN	0	0	0	0	0
Uitbestedingen					
Externe analyses	0	0	0	0	0
Uitbestedingen	0	0	0	0	0
Kapitaalslasten					
Afschrijvingen	0	0	767.000	0	0
Rentelasten	0	0	0	0	0
Kapitaalslasten	0	0	767.000	0	0
Normale exploitatiekosten	1.145.852	2.395.000	1.930.000	270.000	64.148
Onvoorzien	200.000	1.000.000	100.000	100.000	0
Totaal lasten	1.345.852	3.395.000	2.030.000	370.000	64.148
Opbouw bestemmingsreserve	8.684	-1.462.000	-187.000	683.000	957.316
Bijdrage derden	0	0	0	0	0
Totale kosten	1.354.536	1.933.000	1.843.000	1.053.000	1.021.464
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Bijdrage waterschappen	1.354.536	1.933.000	1.843.000	1.053.000	1.021.464

Tabel 5: Begroting programma 2: Eigenaarsdeel.

7.2 TOELICHTING OP DE BEGROTING EIGENAREN GR AQUON

De vermelde kosten in het programma 'Eigenaar GR' betreffen de kosten overgenomen uit de businesscase Centralisatie AQUON, versie 1.1 (november 2019). Andere kosten zijn niet aan de orde. AQUON heeft de begrote eenmalige projectkosten uit het plan geëgaliseerd over de jaren 2021-2025. Een totaaloverzicht van deze eenmalige projectkosten wordt in tabel 6 weergegeven.

AQUON verwacht dat nu bekend is dat AQUON zich in Houten gaat vestigen, enige (gewenste en ongewenste) personeelsfrictie gaat ontstaan. Deze kosten zijn in de businesscase globaal per jaar begroot, echter schuiven deze begrote uitgaven door in de tijd.

In 2021 zijn de kosten in het eigenaren programma aanzienlijk lager uitgevallen dan begroot. De verwachting is dat deze kosten zich wel zullen voordoen in de jaren 2022 en verder. Om deze reden zijn de totale kosten conform businesscase (7,2 miljoen euro) voor de periode 2021 tot en met 2025 in stand gehouden, en vindt de verschuiving zijn weerslag in de begroting 2023. In de kosten 'overige personeelskosten' is een hoge uitgave voor reistijdvergoeding personeel (aspect sociaal plan) in 2024 opgenomen.

Onder personeel derden is de inzet van externe personeel ten behoeve van het cultuur-change-programma opgenomen. In tabel 5 worden deze kosten nader geduid. Vanaf 2023 zal een verdere druk ontstaan bij het centralisatievraagstuk ten aanzien van de personeelsrechten. Vanaf 2023 wordt daarom een personeelsfunctionaris voorzien die de rechten van het personeel uitwerkt en regisseert.

AQUON werkt in de jaren 2021-2025 op verzoek van de waterschappen met een bestemmingsreserve. Deze reserve wordt gevoed door een vaste bijdrage van de deelnemende waterschappen. Dit betreft een bestemmingsreserve voor de te maken eenmalige kosten tijdens de nieuwbouw. Deze kosten kunnen zich voordoen gedurende het vijfjarig project. Daarnaast worden de geraamde eenmalige kosten ten aanzien van mogelijke afvloeiing personeel bij de waterschappen in rekening gebracht. De totale eenmalige kosten zijn begroot op 7,2 miljoen euro. De bijdrage zal gedurende deze jaren in rekening gebracht worden in het jaar dat deze kosten zich naar verwachting voordoen op basis van de businesscase. Op deze wijze wordt voorkomen dat de deelnemende waterschappen geconfronteerd worden met een hoge kostenpost in bijvoorbeeld 2023 of 2024.

In de tabel op de volgende pagina worden de totale eenmalige kosten schematisch weergegeven. De hoogte van deze eenmalige kosten zijn geheel gelijk met de gepresenteerde informatie in de businesscase centralisatie.

Businesscase Centralisatie		Details van de eenmalige kosten zie overzicht 5 businesscase Centralisatie		
Enmalige kosten:				
Compensatie reistijd (Sociaal Stratuut)	645			
Change programma AQUON organisatie	700	>>>	Begeleiding herplaatsing personeel	200
Boekwaarde verliezen	767		Interne & externe communicatie	100
Verhuizen & Installeren	400		Stimulansprogramma personeel	100
Onvoorzien	1.400		Werving & selectie	100
Friktiekosten door herplaatsting personeel	3.293		Improductiviteit & overige	200
Totaal eenmalige kosten	7.205			700

Verloop (begroting) van de eenmalige kosten	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
Vastomlijnde eenmalige kosten nav Nieuwbouw						
Jaarlijkse inleg van waterschappen	783	783	783	783	780	3.912
Verwachte kosten, in het programmajaar	-300	-100	-300	-2.245	-967	-3.912
Saldo Mutatie	483	683	483	-1.462	-187	0
Saldo verloop bestemmingsreserve Nieuwbouw	483	1.166	1.649	187	0	
Geraamde eenmalige kosten frictie personeel	240	270	570	1.150	1.063	3.293
Totale eenmalige kosten per jaarlaag	1.023	1.053	1.353	1.933	1.843	7.205

Tabel 6: Totaaloverzicht eenmalige projectkosten (uit businesscase centralisatie).

8 KOSTENTOEREKENING EN BIJDRAGEREGELING

8.1 JAARLIJKE EXPLOITATIEKOSTEN LABORATORIUM (PROGRAMMA 1)

ALGEMEEN

De jaarlijkse reguliere exploitatiekosten worden ingedeeld naar vaste kosten en variabele kosten. Deze vaste en variabele kosten hebben een eigen basisberekening in de bijdrageregeling. De bijdrage van een individueel waterschap bestaat daarmee uit een aandeel in de vaste kosten en een aandeel in de variabele kosten. De opbrengsten door derden wordt in mindering gebracht op de jaarlijkse reguliere exploitatiekosten. Het geheel van de resterende jaarlijkse reguliere bedrijfskosten wordt vervolgens geheel door de (negen) deelnemende waterschappen bijgedragen.

DE KOSTENVERDELING

De vaste kosten zijn de kosten van de bedrijfsinrichting en deze kostencategorie wordt verondersteld 75 procent van de normale reguliere jaarlijkse exploitatiekosten te zijn. In tegenstelling tot de vaste kosten bewegen de variabele kosten mee met de jaarlijkse productie en deze worden verondersteld 25 procent van de reguliere jaarlijkse exploitatiekosten te zijn.

CONSEQUENTIES VOOR EEN INDIVIDUEEL WATERSCHAP

Elk waterschap draagt een percentage van de vaste kosten bij. Het percentage aan vaste kosten dat een individueel waterschap bijdraagt, is afhankelijk van de gemiddelde afgenomen productie in de drie afgesloten jaren voorafgaand aan het desbetreffende verslagjaar. Het verhoudingscijfer van deze drie jaren productie ten opzichte van de totale productie in hetzelfde tijdvak (opgenomen in de meest recente jaarrekening), geeft het relatieve kostenaandeel van een individueel waterschap.

De jaarlijkse variabele kosten worden in verhouding van de werkelijke afgenomen productie in het desbetreffende verslagjaar toegerekend aan een individueel deelnemend waterschap.

8.2 KOSTEN EIGENAREN (PROGRAMMA 2)

De eenmalige exploitatiekosten naar aanleiding van de centralisatie van AQUON zijn in het programma Eigenaren GR opgenomen. Deze kosten, die over een aantal jaren zijn geëgaliseerd, worden doorberekend op dezelfde wijze als de vaste inrichtingskosten (3-jaars, voortschrijdend gemiddelde, vermeld in de meest recente jaarstukken). Door middel van deze berekeningswijze betaalt elk waterschap een percentage van de programmabegroting Eigenaar GR AQUON.

Het saldo per jaar wordt toegevoegd danwel onttrokken aan de bestemmingsreserve centralisatie. Mocht de bestemmingsreserve niet afdoende zijn dan betaalt ieder waterschap relatief hetzelfde deel bij (conform dezelfde verdeelsleutel). Andersom werkt het hetzelfde: mocht de bestemmingsreserve na de realisatie een overschot bevatten, dan wordt dit surplus terugbetaald aan de desbetreffende waterschappen.

9 WETTELIJKE PARAGRAFEN

WETTELIJKE PARAGRAFEN

Overeenkomstig het waterschapbesluit artikel 4.11 zijn in de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027 de paragrafen opgenomen welke verplicht zijn te vermelden. Met deze paragrafen wordt bereikt dat de uitgangspunten, de hoofdlijnen van het (nieuwe) beleid met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, evenals de financiële gevolgen van dat beleid worden verankerd.

UITGANGSPUNTEN EN NORMEN

In de opzet van de begroting 2023 is geen structurele verandering in de opzet van begroten doorgevoerd. AQUON kent vanaf het begrotingsjaar 2016 twee programmabegrotingen. De eerste programmabegroting wordt 'Laboratorium AQUON' genoemd en het tweede programma 'Eigenaar GR AQUON'. In deze begroting 2023 wordt ook de meerjarenraming 2024-2027 in beeld gebracht.

Vanaf het jaar 2017 valt AQUON onder de reguliere vennootschapsbelasting. In de begroting 2023 worden een winstberekening en afdracht vennootschapsbelasting gemaakt voor de omzet voor derden. De activiteiten vanuit het samenwerkingsverband (t.b.v. waterschappen) zijn vrijgesteld van deze belasting.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In de programmabegroting 2023 is een bedrag van 400.000 euro als incidentele lasten voorzien. Reden voor deze relatief hoge kostenpost is de slechte staat van het pand Leiden.

ONTTREKING AAN OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES EN VOORZIENINGEN

Aan het eind van het jaar 2023 heeft AQUON een bestemmingsreserve ten behoeve van de voorziene relatief hoge eenmalige exploitatiekosten in de jaren tot en met 2025. In de programmabegroting Eigenaren wordt deze kostenpost verder geduid.

WATERSCHAPSBELASTING

AQUON int geen belastingen en daarom is deze paragraaf niet van toepassing.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOPROFILERING

AQUON kent geen (algemene) reserves. Voor wat betreft de financiële risico's geldt dat de deelnemers van de GR AQUON aansprakelijk zijn voor de niet afgedekte risico's.

In het begrotingsjaar 2023 en in de meerjarenraming 2024-2027 is op de mogelijke financiële risico's zo adequaat mogelijk geanticipeerd. AQUON heeft vanuit een kwantitatieve risicoanalyse vastgesteld dat er inderdaad risico's met een financieel effect zijn. De belangrijkste risico's met een financieel effect zijn:

- Toename in gevraagde dienstverlening van waterschappen waartoe het laboratorium AQUON niet is ingericht. Deze diensten worden uitbesteed aan partners. AQUON heeft zo goed als mogelijk samen met de waterschappen deze dienstverlening geïnventariseerd en daaruit volgend eenzelfde kostenniveau gehanteerd als in 2022. Het toe te passen verrekensysteem voorziet in eventuele meer-productie zodat deze door de veroorzaker wordt betaald.
- In de risicoparagraaf wordt uitgebreid stil gestaan bij deze en andere risico's. Voor eventuele andere risico's is een begrotingspost onvoorzien opgenomen.

FINANCIERING

In 2013 zijn vanwege de aanschaf van de panden leningen aangetrokken. Deze langlopende leningen, inclusief kortlopende faciliteiten, leiden niet tot een herziening van de leningenportefeuille voor het begrotingsjaar 2023. Verwacht wordt dat de reguliere financieringsbehoefte in het jaar 2023 geheel in het huidige financieringsarrangement met de bankinstelling past. De financiering van de nieuwbouw zal door middel van een separaat traject met het bestuur worden afgestemd.

VERBONDEN PARTIJEN

AQUON kent geen verbonden partijen. Deze paragraaf is niet van toepassing.

KAPITAALGOEDEREN

AQUON is met haar specifieke apparatuur een kapitaalintensieve organisatie, en wenst efficiëntie door te voeren en continuïteit te borgen in haar operationele processen. Hiervoor dient AQUON voortdurend te investeren in haar reguliere bedrijfsvoering. Verouderde laboratoriumapparatuur wordt vervangen om het gewenste kwaliteitsniveau te behouden. Robotisering en vergaande automatisering zijn nodig om de efficiëntieverbeteringen en slimmere processen en methoden te ondersteunen. Nieuwe technologieën vervangen (deels) de bestaande methoden, waarmee een toekomstbestendig AQUON wordt gerealiseerd.

Het benodigd investeringsniveau 2023/2024 ten behoeve van de operationele activiteiten wordt op 4,0 miljoen euro per twee begrotingsjaren voorzien. Een investering vergt veel onderzoek vooraf, veroorzaakt door sterke verbeteringen in technologie. Hierdoor is het complex te voorspellen in welk begrotingsjaar een investering valt. Daarnaast is jaarlijks ongeveer 0,7 miljoen euro investeringsruimte nodig voor facilitaire - en ICT ontwikkelingen. Ook de reguliere facilitaire investeringen vragen aandacht, al zijn deze overigens in het licht van het centralisatievraagstuk minimaal voorzien. In de exploitatielasten wordt echter wel rekening gehouden met de verouderde status van het pand Leiden. In 2020 is besloten om sensing op te nemen in de Producten- en Diensten Catalogus. Dit leidt tot aanvullende investeringen die gedreven worden door de uitrol van de sensoren over het werkgebied van de deelnemende waterschappen, de verwachte toename van het aantal verschillende soorten metingen en de benodigde ICT-ondersteuning in software en hardware.

In 2020 heeft het bestuur ingestemd met de strategie 2020-2030 en daarbij het centraliseren van de activiteiten van AQUON. Het Algemeen Bestuur heeft in 2021 een voorbereidingskrediet van 4 miljoen euro toegezegd voor nadere planuitwerking. Volgens planning zal in 2022 het realisatiekrediet beschikbaar worden gesteld, en zal door middel van een Europese aanbesteding het werk op de markt aangeboden worden. De afronding van de bouw is voorzien eind 2024.

Voor de beheersing van het project centralisatie zijn twee bestuursleden vertegenwoordigd in de stuurgroep. Daarnaast staat het onderwerp 'centralisatie' structureel op de agenda bij DB- en AB vergaderingen.

AQUON kent geen investeringsstatuut aangezien zij regulier een beperkte mate van investeringen kent. Een vervanging van een laboratoriuminstrument betekent veelal een project waar een langere doorlooptijd mee is gemoeid. In 2023 worden meerdere investeringsprojecten voorzien. Voorafgaand aan vervanging wordt een operationele businesscase uitgewerkt. De vermelde ontwikkelingen geven daarbij richting.

EMU – SALDO

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie en het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economisch en Monetaire Unie (EU) zijn afspraken gemaakt over het overheidstekort. Binnen de overheid van Nederland is het aanvaardbaar het tekort te verdelen over het Rijk en de decentrale overheden. In principe zal het exploitatietekort van AQUON elk jaar 0 zijn, omdat alle netto kosten worden doorberekend aan de deelnemers. Het EMU-saldo kan hoger of lager zijn dan 0, door investeringen, afschrijvingen en de invloed van reserves en voorzieningen.

Onderstaand is het verwachte EMU saldo voor 2023 weergegeven:

EMU Saldo 2023		
Vervangingsinvesteringen per 2 jaren (2022/2023) 4 miljoen	-2.000.000	
Facilitaire en ICT & data ontwikkelingen	-700.000	
Investeringen Sensoring incl ICT	-1.200.000	
Centralisatie	-18.500.000	
<i>Bruto investeringsuitgaven</i>		-22.400.000
Afschrijvingen en waardeverminderingen		2.145.000
EMU saldo		-20.255.000

tabel 7: EMU saldo 2023

WET NORMERING TOPINKOMENS

Bijgaand een overzicht met actuele informatie.

Naam topfunctionaris	Functie
Dhr. J.K. Bouma	Directeur
Dhr. P.H. Daverveldt	Onafhankelijk voorzitter
Dhr. C.G. Jansen op de Haar	Voorzitter
Dhr. W. von Faber	Bestuurder
Mevr. D. Gerts	Bestuurder
Dhr. G. den Hartog	Bestuurder
Dhr. P.C.M. Ketelaars	Bestuurder
Dhr. V.E.C. Lokin	Bestuurder
Dhr. P. Ouwendijk	Bestuurder
Dhr. J. Verdoold	Bestuurder
Dhr. H.P. Verroen	Bestuurder

Tabel 7: Overzicht actuele informatie in kader van Wet Normering Topinkomens.

10 RISICOMANAGEMENT

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste en gesignaleerde risico's in beeld gebracht. Er komen voortdurend, ook door voortschrijdend inzicht, nieuwe risico's op AQUON af. AQUON heeft een financiële vertaling gemaakt voor haar risico's. Onder meer is een verhoogde kostenpost onvoorzien opgenomen. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste risico's en de genomen beheersingsmaatregelen met betrekking tot de volgende aspecten beschreven:

- Bestuurlijke aspecten
- Locatie aspecten
- Organisatorische aspecten
- Personele aspecten

RISICO'S - BESTUURLIJKE ASPECTEN

RISICO	BEHEERSINGSMATREGEL
Continuïteit AQUON in gevaar door uittreden van deelnemende waterschappen	In de GR 2018 is een uittreedregeling opgenomen die continuïteit AQUON borgt
Bestuurlijke verandering: consequenties koers	Met het besluiten tot AQUON 2.0 hebben de eigenaren aangegeven dat zij de nieuwe strategie en beleidslijnen ondersteunen en onderschrijven. AQUON heeft een zorgvuldig besluitvormingsproces, bestuursleden worden vooraf goed geïnformeerd over effecten van wijzigingen in de strategie.
Negen waterschappen niet op één lijn	Door middel van periodieke werksessies en themabijeenkomsten vindt toetsing en herijking van de integrale strategie plaats zodat een gezamenlijke visie op de toekomst blijft bestaan.

RISICO'S - LOCATIE ASPECTEN

RISICO	BEHEERSINGSMATREGEEL
Opbrengst panden bij verkoop na centralisatie valt tegen.	In februari 2019 zijn de panden getaxeerd, en deze waarde is meegenomen in de berekening van de businesscase. Bij de bepaling frictiekosten is een bedrag opgenomen om een mogelijk boekwaardeverlies te kunnen opvangen. Om de waardeontwikkeling te blijven volgen wordt begin 2022 een nieuwe taxatie uitgevoerd.
Onderhoudstoestand panden	De onderhoudsstaat van het laboratoriumpand in Leiden is zorgelijk. Als maatregel heeft AQUON haar kostenpost onvoorzien verhoogd van 100.000 euro naar 400.000 euro.
Uitgangspunten businesscase raken achterhaald	Goed projectmanagement, tijdige bijsturing en her-calcuatie van de plannen is noodzakelijk. In 2021 heeft na intensief overleg tussen de platformen en bestuur een scope aanpassing van 13 miljoen verkooppunten naar 17,2 miljoen verkooppunten als basis van de realisatie van het pand plaatsgevonden.
Prijsstijgingen zorgen voor hoge kosten realisatie centralisatie	De marktprijzen voor bouwmaterialen zijn momenteel hoog, en onvoorspelbaar. Dit risico is lastig te mitigeren. Door intensief overleg met de bouwkostenadviseur en transparante communicatie met de platformen en bestuur worden de actuele informatie en verwachtingen steeds gedeeld.
Renterisico	Bij het aangaan van de leningen ten behoeve van de financiering zullen de verschillende opties worden besproken met het dagelijks bestuur, en hierbij zal de renterisico norm in acht worden genomen.

RISICO'S - ORGANISATORISCHE ASPECTEN

RISICO	BEHEERSINGSMATREGEL
Werkmethodes en/of werkpakketten wijzigen	Frequent contact en overleg met waterbeheerders (klant) zorgt dat AQUON hier tijdig op kan inspelen
Verbreding van analysepakket (andere stoffen, geïntegreerd onderzoek ontwikkelt verder) zorgt dat AQUON hier niet klaar voor is	AQUON heeft een innovatiemanager in dienst, en heeft daarnaast strategische kennis- en uitvoeringspartners om snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen
AQUON kan ontwikkelingen in automatisering complexiteit technologie niet aan	Door middel van het SPP inspelen op vereiste professionaliteit (opleiding en -niveau), een goede make/buy afweging en regie op uitbesteed werk. Daarnaast is een passend (oplopend) investeringsniveau in IT een vereiste voor de toekomst. Hiervoor moet voldoende financieel draagvlak gecreëerd worden.
Financieel risico van een productiedaling en/of productiestijging	Het kosten-verrekeningsysteem voor de deelnemende waterschappen geeft antwoord op een individuele productieverandering. Een deelnemend waterschap staat voor drie jaar borg voor het relatieve aandeel in de vaste kosten.
Financieel risico bij eerder stopzetten van COVID-bemonsteringen door ministerie VWS	Er is periodiek overleg met de projectleider namens alle waterschappen in de stuurgroep Nationale Rioolwater Surveillance. In de stuurgroep zijn UvW, het ministerie van VWS en het RIVM vertegenwoordigd. Op deze manier zal eventuele informatie t.a.v. vervroegd stopzetten tijdig beschikbaar zijn. De inzet van capaciteit (mensen en middelen) kan grotendeels flexibel op- of afgeschaald worden binnen redelijke termijnen. Uitgangspunt is dat waterschappen en waterschapslaboratoria voor de uitvoering c.q. vervroegd stoppen er financieel niet bij in mogen schieten.
Capaciteitsrisico bij productie daling en/of productiestijging	Bij duurzame verandering van meetvraag is herschikking noodzakelijk. AQUON kan flexibel op- of afschalen door continu een afweging tussen make-buy or ally te maken.
Accreditatie verlies	AQUON schakelt de RvA in om de kwaliteitsnormen te blijven behalen. Kwaliteit coördinatoren binnen AQUON signaleren afwijkingen en maken deze zichtbaar in evaluaties.
Kwaliteitsverschil strategische operationele partners	AQUON beoordeelt de kwaliteit van de opgeleverde analyses door de leveranciers conform de door haar geldende kwaliteitseisen.
Informatie veiligheid (cybercriminaliteit)	Informatie veiligheid is een vast onderwerp voor de vergaderingen van het dagelijks bestuur. In het strategisch personeelsplan is voorzien in extra capaciteit voor ICT om informatie veiligheid te borgen.
Prijsstijgingen (materiaal en brandstof) hoger dan begroot door hoge inflatie	Daar waar mogelijk volgt AQUON de ontwikkelingen op de voet, en zal anticiperen op aangekondigde verwachte prijsverhogingen. De deelnemers zullen periodiek op de hoogte worden gehouden bij bijzondere omstandigheden.

RISICO'S - PERSONELE ASPECTEN

RISICO	BEHEERSINGSMATREGEEL
Personeelsverloop (mede als gevolg van centralisatie): Kennis en productieverlies	Vooraf voor specialistische en hydrobiologische onderzoeken is het van belang dat kennis wordt behouden. Voor medewerkers worden maatregelen uitgewerkt zodat kennisbehoud centraal staat. De managers hebben hiervoor een strategische personeelsplanning voor hun team opgesteld met mitigerende maatregelen.
Personeelstekort door arbeidsmarkt onder druk	AQUON zal haar arbeidsvoorwaarden onder de loep nemen om meer aantrekkelijk te worden op de arbeidsmarkt, zoals het functiehuis opnieuw laten toetsen.
Veranderende meetvraag: onvoldoende kennis en expertise medewerkers	AQUON stelt een opleidingsbudget beschikbaar voor haar medewerkers om zich bij te scholen en verder te ontwikkelen. Daarnaast worden intern ook medewerkers opgeleid om op een hoger ervaringsniveau te kunnen functioneren.
Uitvalrisico expertrollen (directie/ management)	Binnen het managementteam is er voor de korte termijn vervanging een horizontale vervanging afgesproken.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

BIJDRAGEREGELING EN KOSTENVERDELING

TOELICHTING OP BEREKENING BIJDRAGEREGELING

Programma 1: Laboratorium

De vaste kosten van de AQUON-organisatie (75 procent) worden verrekend op basis van de gerealiseerde productie (drie jaargemiddelde) van de afgelopen jaren voorafgaand aan het desbetreffende jaar. Het driejaargemiddelde kan worden berekend aan de hand van de tabel met gerealiseerde en te verwachten productie. In bijlage 1 is de opgegeven productieverwachting opgenomen; bij de definitieve jaarafrekening worden deze aantallen vervangen door de werkelijke productieaantallen.

Programma 2: Eigenaren GR AQUON

De kostenverrekening van het eigenaarsdeel vindt plaats op basis van de relatieve gerealiseerde productie van de afgelopen drie jaren.

BIJDRAGE PER WATERSCHAP IN DE JAREN 2023-2027

Bijdrage regeling Programma 1								Kostenverdeling (Eigenaar GR AQUON) Programma 2				Totale kosten	
2023	Totale kosten in dit programma: 30.761					COVID			Totale kosten in dit programma: 1.353				2023
	Vaste kosten		Variabele kosten			Kosten excl. COVID	Afrekening COVID	Totale kosten	Procent	Kosten	Totaal	Totaal	
	Procent	Bedrag	Productie	Procent	Bedrag								
Aa en Maas	11,1%	2.556	1.973.990	12,0%	922	3.478	172	3.650	11,1%	150	150	3.800	
Brabantse Delta	9,8%	2.256	1.854.400	11,3%	866	3.123	417	3.540	9,8%	132	132	3.673	
De Dommel	8,0%	1.839	1.319.200	8,0%	616	2.456	196	2.652	8,0%	108	108	2.760	
Delfland	7,7%	1.770	1.440.421	8,8%	673	2.443	221	2.664	7,7%	104	104	2.768	
Hollandse Delta	15,1%	3.483	2.313.749	14,1%	1.081	4.564	589	5.153	15,1%	204	204	5.358	
Rijnland	16,0%	3.702	2.800.100	17,0%	1.308	5.010	466	5.477	16,0%	217	217	5.694	
Rivierenland	17,9%	4.140	2.536.000	15,4%	1.185	5.325	859	6.184	17,9%	243	243	6.427	
Schieland en de Kr	5,8%	1.333	899.000	5,5%	420	1.753	221	1.974	5,8%	78	78	2.052	
Stichtse Rijnlanden	8,6%	1.989	1.323.029	8,0%	618	2.608	393	3.000	8,6%	117	117	3.117	
Totaal	100,0%	23.071	16.459.889	100,0%	7.690	30.761	3.535	34.296	100,0%	1.353	1.353	35.649	

2024	Totale kosten in dit programma: 30.276					COVID			Totale kosten in dit programma: 1.933				2024
	Vaste kosten		Variabele kosten			Kosten excl. COVID	Afrekening COVID	Totale kosten	Procent	Kosten	Totaal	Totaal	
	Procent	Bedrag	Productie	Procent	Bedrag								
Aa en Maas	11,3%	2.567	1.883.000	12,1%	912	3.479	172	3.651	11,3%	219	219	3.870	
Brabantse Delta	10,0%	2.270	1.774.000	11,4%	860	3.129	417	3.547	10,0%	193	193	3.740	
De Dommel	8,1%	1.846	1.367.500	8,8%	663	2.509	196	2.705	8,1%	157	157	2.863	
Delfland	8,3%	1.884	1.294.026	8,3%	627	2.511	221	2.732	8,3%	160	160	2.892	
Hollandse Delta	15,7%	3.559	2.225.359	14,2%	1.078	4.637	589	5.227	15,7%	303	303	5.530	
Rijnland	16,4%	3.730	2.600.000	16,6%	1.260	4.990	466	5.456	16,4%	318	318	5.774	
Rivierenland	16,3%	3.695	2.367.000	15,2%	1.147	4.842	859	5.701	16,3%	315	315	6.016	
Schieland en de Kr	5,7%	1.284	824.000	5,3%	399	1.684	221	1.905	5,7%	109	109	2.014	
Stichtse Rijnlanden	8,2%	1.872	1.284.326	8,2%	622	2.494	393	2.887	8,2%	159	159	3.046	
Totaal	100,0%	22.707	15.619.211	100,0%	7.569	30.276	3.535	33.811	100,0%	1.933	1.933	35.744	

2025	Totale kosten in dit programma: 33.706					COVID			Totale kosten in dit programma: 1.843				2025
	Vaste kosten		Variabele kosten			Kosten excl. COVID	Afrekening COVID	Totale kosten	Procent	Kosten	Totaal	Totaal	
	Procent	Bedrag	Productie	Procent	Bedrag								
Aa en Maas	11,7%	2.959	1.748.000	11,1%	940	3.899	172	4.071	11,7%	216	216	4.287	
Brabantse Delta	10,6%	2.680	1.774.000	11,3%	954	3.634	417	4.051	10,6%	195	195	4.246	
De Dommel	8,3%	2.099	1.354.000	8,6%	728	2.827	196	3.023	8,3%	153	153	3.177	
Delfland	8,5%	2.148	1.341.091	8,6%	721	2.868	221	3.089	8,5%	157	157	3.246	
Hollandse Delta	15,2%	3.841	2.369.066	15,1%	1.273	5.115	589	5.704	15,2%	280	280	5.984	
Rijnland	17,0%	4.298	2.600.000	16,6%	1.397	5.695	466	6.162	17,0%	313	313	6.475	
Rivierenland	15,3%	3.857	2.403.000	15,3%	1.292	5.149	859	6.008	15,3%	281	281	6.289	
Schieland en de Kr	5,5%	1.390	824.000	5,3%	443	1.833	221	2.054	5,5%	101	101	2.155	
Stichtse Rijnlanden	7,9%	2.006	1.264.326	8,1%	680	2.686	393	3.079	7,9%	146	146	3.225	
Totaal	100,0%	25.279	15.677.483	100,0%	8.426	33.706	3.535	37.241	100,0%	1.843	1.843	39.084	

Bijdrage regeling Programma 1						
2026	Totale kosten in dit programma: 34.976					
	Vaste kosten		Variabele kosten			Totale kosten
	Procent	Bedrag	Productie	Procent	Bedrag	
Aa en Maas	10,8%	2.828	1.718.000	10,9%	950	3.778
Brabantse Delta	11,3%	2.967	1.774.000	11,2%	981	3.948
De Dommel	8,1%	2.122	1.330.000	8,4%	736	2.857
Delfland	8,3%	2.175	1.346.158	8,5%	744	2.919
Hollandse Delta	14,8%	3.876	2.518.926	15,9%	1.393	5.269
Rijnland	16,9%	4.428	2.600.000	16,4%	1.438	5.866
Rivierenland	16,1%	4.213	2.436.000	15,4%	1.347	5.560
Schieland en de Kr	5,4%	1.404	824.000	5,2%	456	1.860
Stichtse Rijnlanden	8,5%	2.220	1.264.326	8,0%	699	2.919
Totaal	100,0%	26.232	15.811.410	100,0%	8.744	34.976

2027	Totale kosten in dit programma: 35.719					
	Vaste kosten		Variabele kosten			Totale kosten
	Procent	Bedrag	Productie	Procent	Bedrag	
Aa en Maas	11,7%	3.140	1.723.000	10,9%	972	4.112
Brabantse Delta	11,3%	3.027	1.774.000	11,2%	1.001	4.028
De Dommel	8,5%	2.264	1.355.000	8,6%	764	3.028
Delfland	8,5%	2.284	1.417.126	9,0%	799	3.083
Hollandse Delta	14,5%	3.871	2.492.961	15,8%	1.406	5.277
Rijnland	16,8%	4.482	2.600.000	16,4%	1.467	5.949
Rivierenland	15,3%	4.094	2.436.000	15,4%	1.374	5.468
Schieland en de Kr	5,3%	1.427	824.000	5,2%	465	1.892
Stichtse Rijnlanden	8,1%	2.169	1.264.326	8,0%	713	2.882
Totaal	100,0%	26.758	15.886.413	100,5%	8.962	35.719

PROGRAMMABEGROTING 2023
BEGROTING 2023 EN DE MEERJARENRAMING 2024-2027
CONCEPT MAART 2022
